

Open Data

Beleid >

Open Databeleid

Strategische bewegingen

Het JenV open databeleid geeft invulling aan drie strategische bewegingen:

1. Het **overheidsbrede open databeleid**, met als doel overheidsdata actief voor hergebruik¹ toegankelijk te maken.
2. Het **veranderprogramma JenV** voor een open en transparante JenV organisatie die resultaat levert in een veranderende samenleving.
3. De **JenV I-strategie**.

Open databeleid JenV

De grootschalige verzameling, opslag en analyse van data kan in het huidige big datatijdperk een belangrijke bijdrage leveren aan de uitvoering van JenV taken, maar vereist tegelijkertijd transparantie voor de samenleving.² Hoewel veel werkzaamheden binnen het JenV domein een vertrouwelijk karakter hebben, dient een eenzijdige focus op vertrouwelijkheid en geheimhouding worden vermeden. Het open databeleid in het JenV domein draagt bij aan een goede verhouding tussen transparantie en effectiviteit op het terrein van veiligheid en rechtsorde.

Het ministerie van JenV en de Rechtspraak zien het openen van hun data als een belangrijke stap naar een meer open en transparante organisatie, wat bijdraagt aan het vertrouwen van de burger in VenJ en de Rechtspraak. Motto hierbij is niet 'nee tenzij', maar 'ja tenzij'. Zo wordt er in het veranderprogramma *JenV verandert*³ en de JenV informatiestrategie expliciet verwezen naar het open databeleid dat zich mede richt op een verbetering van de communicatie en informatiedeling door het ministerie. Ook zijn het ministerie en de Rechtspraak zich bewust van de "high value"⁴ hergebruikswaarde van hun datasets voor andere partijen.

De minister heeft aan de Tweede Kamer de volgende toezegging gedaan: "JenV telt in 2016, conform de Nationale Open Agenda (NODA) zoveel mogelijk datasets digitaal beschikbaar voor de samenleving. JenV sluit hiervoor aan bij het overheidsbrede open databeleid om haar data op proactieve wijze toegankelijk te maken voor de samenleving."

Het open databeleid is erop gericht zoveel mogelijk hoogwaardige, gestructureerde data⁴ uit het JenV domein voor iedere belangstellende toegankelijk te maken, met heldere metadata. Scope voor het beleid zijn alle organisaties die onder de JenV begroting vallen. Dit JenV domein betreft het bestuursdepartement, de uitvoeringsorganisaties, de zelfstandige bestuursorganen (ZBO's) die publieke taken uitoefenen op het gebied van veiligheid en rechten en tevens de Rechtspraak. De JenV open databeleid stelt een kader dat deze organisaties richting geeft voor het openen, met ruimte voor een eigen invulling.

*Open data draagt bij aan
een open en transparante
organisatie die we als JenV
willen zijn.*

Open Databeleid

High value datasets JenV beleid

In het JenV domein worden door de Rechtspraak en het WODC al jaren datasets onder bepaalde voorwaarden voor hergebruik aangeboden. Het betreft hier high value datasets die persoonsgegevens bevatten en door anonimiseren of aggregatie hun waarde voor hergebruik zouden verliezen.

Voorbeelden van deze datasets zijn:

- Registers, waarvoor (wettelijk) vereist is dat hergebruikers zich registreren, zoals het insolventieregister, het curatele en bewindsregister, het huwelijksgoederenregister en het centraal testamentenregister bij het bestuursdepartement van JenV.
- Privacygevoelige datasets zoals het gezagsregister van de Rechtspraak, dat raadpleegbaar is voor advocaten, en van afgeronde wetenschappelijke onderzoeken, die door het WODC via DANS, een KNAW en NWO-organisatie geanonimiseerd ter beschikking worden gesteld voor onderzoek.

Deze datasets voldoen niet aan het criterium uit de NODA uit 2015 dat zij zonder restricties toegankelijk zijn voor burgers en bedrijven. Omdat zij echter van grote waarde zijn voor hergebruik, zullen organisaties in het JenV domein deze datasets blijvend voor hergebruik aanbieden en daar waar mogelijk het aanbod van deze datasets uitbreiden. Het aanbieden van high value datasets onder voorwaarden maakt daarom eveneens onderdeel uit van het open databeleid in het JenV domein.

Overheidsbreed open databeleid

Door digitalisering en nieuwe technologieën is de hoeveelheid data over personen en processen in korte tijd exponentieel gegroeid. Daarnaast creëren en delen burgers, bedrijven en overheden meer data dan ooit. Zo'n informatie-intensieve samenleving vraagt om een open overheid.

Door het openen van data wordt het overheidshandelen transparanter en de democratische legitimiteit bevorderd.

Daarnaast hebben overheidsdata economische meerwaarde. In een recente EU-studie naar de impact van het hergebruik van overheidsdata⁵ is de marktomvang van open data voor 2020 in de 28 lidstaten geraamd op €75,7 miljard. Open data kunnen bijdragen aan effectiever beleid, kostenreductie, innovatieve toepassingen en uitbreiding en verbetering van dienstverlening.

Het belang van open data voor de samenleving wordt in het Kennis- en exploitatiecentrum Officiële Overheidspublicaties (KOOP) onderstreept. Het KOOP heeft 'open tenzij' als uitgangspunt en is erop gericht om zoveel mogelijk datasets beschikbaar te stellen aan de samenleving.

De in de NODA vermelde 'high value' datasets (met als criteria: transparantie, wettelijke plicht, kostenbesparing, doelgroep en potentie van hergebruik) dienen met voorrang te worden ontsloten.

De minister van BZK coördineert het open databeleid van de overheid, stelt de kaders vast, biedt ondersteuning aan de departementen en stimuleert hergebruik. Elk departement is zelf verantwoordelijk voor en aanspreekbaar op het openen en beschikbaar stellen van zijn datasets via het open data portaal van de Nederlandse overheid (www.data.overheid.nl).

Open Databeleid

Overheidsbrede definitie open data

Open data zijn volgens het KOOP:

- Openbaar;
- Er berust geen auteursrecht of andere rechten van derden op;
- De data zijn bekostigd uit publieke middelen, beschikbaar gesteld voor de uitvoering van die taak;
- De data voldoen bij voorkeur aan 'open standaarden' (geen barrières voor het gebruik door ICT-gebruikers of door ICT-aanbieders);
- Open Data is bij voorkeur computer-leesbaar, zodat zoekmachines informatie in documenten kunnen vinden.

(bron: data.overheid.nl)

Open data worden door een overheidsinstelling in principe “as-is” beschikbaar gesteld en zijn zo volledig en onbewerkt als mogelijk. Data kunnen, alvorens ter beschikking te worden gesteld, bewerkt worden om te voldoen aan het afwegingskader voor openbaarheid, zoals onder meer de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp), de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) en de Wet hergebruik van overheidsinformatie (Whvo).

Waar vind je open data?

- Open data vind je op de website data.overheid.nl
- Beleidsinformatie over open data en open data die het ministerie van JenV beschikbaar stelt, tref je aan op deze pagina.

Regelgeving en beleid

- Wet openbaarheid en bestuur (Wob) (de mogelijke opvolger van deze wet is Wet open overheid (Woo))
- Wet hergebruik van overheidsinformatie; iedereen mag een dataverzoek doen
- Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)
- Kamerbrief Nationale Open Data Agenda (NODA)

Om data daadwerkelijk openbaar te stellen zijn een aantal stappen essentieel. Bijgevoegde schema's bieden concrete stappen in op het openbaar stellen van data, maar ook wordt aandacht besteed aan de stappen die de organisatie zelf moet zetten.

Voetnoten:

1. Hergebruik: gebruik van data voor andere doeleinden dan oorspronkelijk bedoeld.
2. Zie onder meer WRR “Big Data in een vrije en veilige samenleving”; 14 april 2016, WRR rapport nr. 95
3. VenJ verandert, Kamerbrief d.d. 2 maart 2016
4. European Open Data Portal, *Creating Value through Open Data*, november 2015
5. Zie kwaliteitsindicatoren op <https://data.overheid.nl/data-kwaliteit>

Colofon

Ministerie van Justitie en Veiligheid
Directie Informatisering & Inkoop
Postbus 20301 | 2500 EH Den Haag

informatieplan@minvenj.nl

Den Haag | april 2018

